

Žižkovské listy

časopis Klubu přátel Žižkova

Vzpomínka....

Vzpomínka

Petr Kallista, KPŽ

Už je to šest let, co spolek Klub přátel Žižkova, z.s. náhle opustila dlouholetá předsedkyně Jiřina Polanecká. Obětavá žena, která tomuto spolku věnovala péči po dlouhou řadu let svého života a pro kterou byl tento spolek vždy na

prvním místě. Zapsala se do paměti mnoha lidí jako velký patriot městské části a zcela po právu také byla zapsána do Knihy významných osobností Prahy 3. Její jméno je spojeno nejen s Klubem přátel Žižkova ale i s řadou kulturních událostí, Nekoneční Žižkovský festival Jiřího Hoška v to počítaje. Bydlela na Žižkově v domě č.p. 1645, Radhošťská 15, v bytě po svém otci, který byl historikem a publicistou Sokola.

Lidé, sousedé v domě ve kterém oba žili, na ně nezapomněli a v září letošního roku umístili na uliční fasádě svého domu bílou pamětní desku. Odhalení desky se zúčastnila nejen její rodina a přátelé, ale i řada významných osobností Prahy 3.

Vše se odehrálo nejen před domem ale i ve vzorně upraveném dvorním traktu domu. Konečně, i to je vizitkou obyvatel naší městské části – jsme patrioty a sousedy. Lidé, kterým není jedno kde a v jakém prostředí žijí.

Vážená paní Polanecká, spolek o který jste tak pečovala, Klub přátel Žižkova, žije dál. Ubývá sil, žel i financí, přibývá let - členská základna stárne. Přesto se dál snažíme obyvatelům Prahy 3 - a nejen jim, poskytovat materiály, informace, pořádáme pravidelné přednášky, občas vycházku, vedeme archiv a knihovnu.

Občas bývá na různé spolky pohled jako na společnost lidí, kteří se baví, „užívají si“ a občas možná i něco udělají pro veřejnost. U Klubu přátel Žižkova to je ale přesně naopak: tenhle spolek se nebaví, pracuje. Pracuje pro druhé. Zadarmo a ve svém čase. Tak jednou, dvakrát do roka si posedíme a popovídáme.... ale opět o tom, čím spolek žije – Prahou 3, její historií i současností. Městská část Praha 3 si možná ani dost neuvědomuje, že jsme její pamětí a i tak trochu „rodinným stříbrem“. Jsme jedním z nejstarších spolků zabývajících se historií a nejen na Žižkově.

Z historie Klubu přátel Žižkova

Miroslav Čvančara, KPŽ

Iniciativa zachovat slovem a tiskem ducha a historii naší městské části, přišla v době předcházející brutálním demolicím celých obytných bloků, v čase připravovaného hromadného přestěhování pamětníků do jiných pražských lokalit. Obvodní kulturní dům v Praze 3 u příležitosti probíhající výstavy 100 let od pojmenování Žižkova v říjnu 1969 navrhl, aby od roku 1957 existující desetičlenný Vlastivědný kroužek vedený PhDr. V. Sakařem rozšířil svoji dosavadní činnost. 25. listopadu 1969 a poté 3. února 1970 se asi šedesát lokálních patriotů sešlo v hotelu Tichý (dnes Ariston). Z diskuze vzešel návrh změnit Vlastivědný kroužek na Klub přátel Žižkova. To se stalo skutkem v březnu 1970.

Cílem Klubu přátel Žižkova se měly stát přednášky, vzpomínkové besedy a vycházky po místních pamětihodnostech. A také sbírat a archivovat dokumenty, fotografie, pohlednice, mapy, plakáty a písemné vzpomínky rodáků. Tehdy počet členů dosahoval neuvěřitelné, dnes již nedosažitelné, výše. Kolem tří set!

Již v dubnu 1970 vyšlo první číslo Zpravodaje KPŽ, množného tehdy cyklostylem, ve kterém v příštích jednadvaceti letech od různých autorů vyšlo značné množství originálních článků osvětlujících neznámé nebo polozapomenuté události a osudy významných jednotlivců z oblasti kultury, umění, vědy, sportu a veřejného života.

V čele KPŽ a při redigaci časopisu stáli od počátku – neúnavný hudební pedagog a malířsky nadaný profesor František Švanda (4. 12. 1902 – 1. 4. 1993), a specialista na dobu římskou, archeolog PhDr. Vladimír Sakař, Csc. (7. 6. 1930 – 27. 10. 2004).

Po tzv. Sametové revoluci se činnost osvětové instituce KPŽ, částečně i pro zdravotní stav obou protagonistů, pozastavila. Poslední Zpravodaj KPŽ vyšel v srpnu 1991. Od roku 1992 sice pod řízením ing. Marka Krejčího existoval tzv. Musejní spolek, vydávající nezávislý místní list Žižkovská republika, avšak začátkem roku 1995 převzala vedení v této kulturní oblasti agilní Jiřina Polanecká (24. 4. 1924 – 19. 5. 2012). Obnovila KPŽ a v prosinci 1998, pod počátečním patronátem PhDr. V. Sakaře, začala vydávat klubovní periodikum Žižkovské listy.

Po smrti Jiřiny Polanecké převzali vedoucí funkce Klubu Jan Schütz a Petr Kallista, za obětavé spolupráce MVDr. Bronislavy Svejkovské, Evy Schmiedbergerové, Aleny Petrákové a (doplnila redakce) pamětníka Miroslava Čvančary, který je jeho členem již od roku 1970! Spolek stárne, jeho řady řídnu, mimo jiné i pro stále se opakující problémy s jeho financováním. Městská část Praha 3 Klubu přátel Žiřkova výrazně pomohla snížením nájemného na symbolickou částku, přesto náklady na elektřinu, teplo, vodu a Internet, o vlastní činnosti spolku nemluvě, jsou mimo možnosti úhrady z členských příspěvků. A tak spolek žije z roku na rok a je zcela závislý na přidělení Dotace - dříve Grantu městské části Praha 3. Spolek již vyčerpal všechny za léta našetřené finanční prostředky, možnosti a trpělivost sponzorů a pokud opět, jako v roce 2017, nezíská Klub přátel Žiřkova Dotaci Městské části Praha 3, i případně jako v roce 2018, bude její výše nedostatečná, bude rok 2019 posledním rokem jednoho z nejstarších spolků a nejen na Praze 3, který se navíc zabývá její historií, u konce. A tak jako každoročně

Dum spiro spero

Kde ty hroby v dáli jsou..?

Miroslav Čvančara, KPŽ

O kdysi pustém pahorku, vypínajícím se mezi dnešními ulicemi Ambrožovou, Jilmovou, Na Vápence a Malešickou, ví už jen málo lidí, že až do druhé poloviny 19. století sloužil jako veřejnosti přístupné popraviště!

Krátce před vypuknutím prusko-rakouské války se zde v ranních hodinách dne 21. června 1866 shromáždily desetitisíce Pražanů a obyvatelů předměstských obcí, včetně Olšan, Vinohrad, Strašnic, Malešic, Hrdlořez a Karlína. Publikum sestávající z velkého množství mužů a hlavně žen, očekávalo vzácnou podívanou...

V uzavřeném koňmi taženém voze, provázeném pěšími vojáky a policisty, seděl bledý odsouzenec Václav Fiala. Strážný dvěma četníky a utěšovaný knězem. Silně ozbrojený průvod následovaný dalšími vozy se soudní komisí, lékaři a eskortou myslivců, se od Karlova náměstí zvolna ubíral ulicí Vodičkovou a Jindřišskou, a poté přes Senovážné náměstí. Po výstupu z Nové brány a hradeb zamířil na východ k Židovským pecím.

Delikvent Václav Fiala, narozený v prosinci 1844, sklepní pomocník v hostinci v pražské Josefské ulici 11. prosince 1865 zákeřným a mimořádně surovým způsobem, a před zraky vlastního měsíčního dítěte, ubodal svoji dosud neprovdanou partnerku Annu Charvátovou. Zemský trestní soud nad Fialou v únoru 1866 vyřkl trest smrti provazem.

21. června 1866, hodinu před příchodem suity na popraviště, obklopen pomocníky, vyčkával u šibenice vysoký snědý muž v černém obleku. Mistr popravčí v Království českém a kat pražský Jan Křtitel Piperger.

Jak uvedly *Národní listy* následujícího dne, katovi pomocníci „...pod šibenicí ovázali odsouzence provazy a poté vložena mu na krk oprátka. Pomocí ústrojí v pozadí šibenice zařízeného následovalo náhlé škubnutí, kterým odsouzenec půdy pod nohama pozbyl a zároveň za krk nahoru a za nohy dolů tažen byl tak, že v několika okamžicích skončil.“

Kdo byl Jan Křtitel Piperger? Narodil se 24. června 1838 ve Štýrském Hradci v rodině popravčích. Hovořil převážně německy a češtinu ovládal jen částečně. Vyučil se čalouníkem a oprávnění k hrdelním exekucím získal v roce 1862.

23. července téhož roku vykonal v Zomboru první popravu a prosinci 1865 obdržel dekret popravčího pro území měst pražských a celého Království českého. První zdejší exekuci vykonal již v březnu 1866 v Chrudimi.

Poslední veřejnou popravu na Židovských pecích u Prahy provedl nad Václavem Fialou a poslední veřejný trest smrti provazem v Čechách a za Rakousko-Uherska vůbec, uskutečnil Piperger v Plzni v září 1871. Následující exekuce se udály výhradně na uzavřených soudních nádvořích s velmi omezenou účastí veřejnosti. (To ovšem později neplatilo v září 1945, kdy na otevřeném pankráckém náměstí kat František Nenáhlo před zraky nejen dospělých, ale i nezletilé mládeže, zbavil života německého náměstka pražského primátora, univerzitního profesora dr. Josefa Pfitznera).

Dlužno říci, že vynesené rozsudky smrti vykonával Jan K. Piperger výhradně nad obecně velmi nebezpečnými zločinci a úkladnými vrahy. Za šestadvacet let ve službách justice, od července 1862, uskutečnil, vedle svého hlavního čalounického řemesla v pražské dílně na Újezdě č. 399, celkem padesát poprav.

Poslední a dokonce dvojnásobnou exekuci provedl 12. ledna 1888 v Kutné Hoře. Avšak již následujícího dne, 13. ledna před půlnocí, Piperger náhle zemřel na celkovou ochablost, plicní tuberkulózu a srdeční slabost! Pohřbili jej 17. ledna 1888 – jak udává Jeronym Lány v monografii *Olšanské hřbitovy* (1991) – na hřbitově VII, oddělení 18c, v hrobě č. 49.

Až po bezmála šedesáti letech, v lednu 1946, se v denním tisku objevila noticka, že při požáru holešovického divadla *Uránie* zahynul malíř dekorací Karel Piperger, údajný syn pražského kata.

Oprátky, háky, pohyblivé kladky, soustavy řemenů a šněrovaček, včetně ohoblované třímetrové fošny, zdědil nevlastní vyženěný syn mistra popravčího, Leopold Wohlschlager (v některých pramenech Wohlschläger). Byl vyučený zlatník, narozený 1. listopadu 1855 v Osseggu (Osijek) ve Slavonii-Charvátsku již jako šestnáctiletý v Plzni, při popravě roma Jana Janečka 9. září 1871.

Wohlschlager se svými pomocníky posílal na „Onen svět“ loupežné, úkladné a vícenásobné vrahy, a to od července 1876, přes nástupnictví po svém předchůdci oficiálně pro Království české, uznaném v červnu 1888, až do odchodu do důchodu v Československé republice na Silvestra roku 1928. Od 4. září 1914 bydlel v tehdejší Praze VII. v Kamenické ulici čp. 801/17 a od 21. května 1915 na adrese Kamenická ulice čp. 603/24. A pravidelně docházel na filmová představení do Vinohradského biografu *Radio* (pozdější *Květen*).

V době Rakousko-Uherské monarchie a republiky Československé, Wohlschlager vykonal celkem čtyřnadvacet poprav. Jeho posledním „klientem“ byl v říjnu 1927 sedmadvacetiletý mnohonásobný vrah, sadista a kasář Martin Lecián.

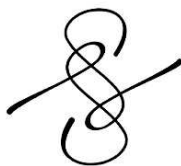
Mistr popravčí Leopold Wohlschlager zemřel 27. září 1929 a byl podle Jeronyma Lányho uložen k věčnému spánku na IX. Olšanském hřbitově, 12. oddělení, v hrobě č. 267.

Tím by moje vyprávění mohlo vlastně končit, jenže... Když jsem před čtvrtstoletím a zcela nedávno opět, hledal oba hroby – nenašel jsem je!

Ve starších částech Olšanských hřbitovů je totiž naprosté minimum rovů označeno pořadovými čísly a většina míst posledních odpočinků je nemá vůbec!

To platí zejména u Pipergerova a Wohlschlagerova hrobu. Oba dávní vykonavatelé justičních výnosů nemají ani skrovný pomník, ani nějakou vysvětlovací tabulku. Ať si o jejich činnosti myslí kdokoliv cokoliv, zvláště odpůrci trestu smrti, jisté je, že Piperger a Wohlschlager zbavovali předcházející generace nebezpečných a recidivistických vrahů.

V dnešní době restaurování hrobů historicky zajímavých či jinak významných jedinců a nevšedních osobností, se v zájmu kuriozit přímo nabízí otázka, zda oba hroby vyhledat, označit tabulkou a adoptovat.

Žižkov objektivy kamer, jak byl zobrazen v hraných filmech od dvacátých let 20.století, až do začátku 21. století.
Miroslav Čvančara, KPŽ

Naši městskou část zachytily mechanismy kamer v mnoha periodikách i v jednotlivých reportážích. Již v červnu 1910 Viktor Ponrepo promítal v letní zahradě za Bezovkou dokumentární snímek *Pouliční život v Žižkově*. Ten se bohužel nedochoval, stejně jako jiný zpravodajský šot *Odhalení sochy Karla Havlíčka Borovského na náměstí Basilejském dne 16. 5. 1911*. Víme však, že tato reportáž, natáčená kinomechanikem E. Schmassmannem, se již 19.května objevila na plátně bioskopu Františka Ponce. Tamtéž byl později, v červnu 1913, uveden sportovní dokument *Mistrovství Žižkova o stříbrný míč*.

Náš článek se nezabývá krátkými zpravodajskými snímky, ale preferuje výhradně dlouhé filmy hrané. Jak také pozorný čtenář a divák obrazovek brzy pozná, nechává bez povšimnutí inscenace televizní! Je nám známo, že ojedinělé profesionální záběry našich ulic i panoramat, se objevily například již ve filmech *Dejte se omladit* (1922), *Muži v offsidu* (1931), *První a poslední* (1959) nebo *Mykoin PH 510* (1963). Závěrečný pohled v *Záhadě hlavolamu* (1993) dokonce posloužil za alternaci Foglarových Stínadel.

Díky občasným znovuuvedením filmů pro pamětníky v české televizi, můžeme si dávné žižkovské děje a místní lokality vybavit v historické chronologii.

Komedie *Nikdo nic neví* (1947, režie Josef Mach) nám ukázala vzhled Škroupova (tehdejšího Smetanova) náměstí, ulici Kubelíkovu (dříve Dvořákovu) a U Rajské zahrady. Drama z osudového období Druhé republiky *Neporažení* (1956, režie Jiří Sequens), se částečně odehrává v ulicích Chlumově, Přiběnické, před Pensijním ústavem (donedávna Dům odborových svazů) a na třídě Karlově (za války Lutherova, poté Kalininova, dnes Seifertova). Široký rámec nabízí *Žižkovská romance* (1958, režie Zbyněk Brynych). Ukazuje rovněž Kalininovu třídu, stadion Viktorie – Žižkov a ulici Krásovu, a navíc Riegrový sady, třídu Husitskou a Koněvovu (kdysi Husova, Hüttenova a Brněnská), dále vrch Vítkov a tunel do Karlína, ulici Rokycanovu, kolejiště u Nákladového nádraží a garáže na Ohradě.

Život bez kytary (1962, režie Jiří Hanibal), ulice Orebitská, třída Husitská a Koněvova, vrch Vítkov a škola na Pražačce.

Komedie *Zločin v šantánu* (1968, režie Jiří Menzel). Tzv. „Schody Rychlých šípů“ stoupající do ulice Táboritské, strmá komunikace Lipanská a žižkovská radnice.

Komedie *Naše bláznivá rodina* (1968, režie Jan Valášek, Karel Kachyňa). Olšanské náměstí, třída Kalininova, viadukt na Husitské třídě, ulice Trocnovská.

Svatej z Krejčárku (1969, režie Petr Tuček). Olšanské náměstí, Olšanské hřbitovy, ulice Chelčického a Želivského, kolonie Krejčárek.

Rádoby „objektivní“ zobrazení převratných událostí v únoru 1948, režírované v normalizačním roce 1977 Vojtěchem Traplem *Vítězný lid*. Národní dům (dnes hotel Theatrino), ulice Bořivojova, Ježkova, a U Rajské zahrady.

Velmi zdařilá, i když zbytečně příliš protibat'ovská hořká komedie *Lásky mezi kapkami deště* (1979, režie Karel Kachyňa), s nezapomenutelným hereckým výkonem Vladimíra Menšíka. Vrch sv. Kříže, ulice Chelčického, schody do Táboritské, Prokopovo náměstí s kostelem, kino Ponec, Husitská třída, vrch Vítkov a Památník osvobození. Paradoxem zůstává, že z důvodů asanace, absence významných staveb a definitivního zmizení celých domovních bloků, musely být některé místní lokality nahrazeny exteriéry ve Vršovicích!

Výborná komedie *Vrchní, prchni* (1980, režie Ladislav Smoljak). Ulice Kubelíkova, Bořivojova, U Rajské zahrady.

Drama *Všechno nebo nic* (1984, režie Štěpán Skalský). Škroupovo náměstí, Náměstí Gustava Klimenta (dnes Náměstí Winstona Churchilla), a Vysoká škola ekonomická, tamtéž.

Komedie *Fešák Hubert* (1984, režie Ivo Novák) s Karlem Heřmánkem v titulní roli. Vozovna tramvají, ulice Biskupcova, Rokycanova, Chelčického, Cimburkova, Chlumova, Bořivojova, Kalininova, Olšanské hřbitovy.

V chronologickém pořadí Josef Vinklár v nepřehlédnutelné úloze dnes již téměř nevyskytujícího se povolání – dodavatele uhlí, ve filmu *Poločas štěstí* (1984, režie Zbyněk Brynych). Vackov, Nákladové nádraží, ulice Malešická, Želivského a hostinec „Na Valkovně“ (dnes restaurace U kozla), Basilejské náměstí, ulice Jeseniova, Lupáčova, Štítného, Milíčova, Vrch sv. Kříže – Parukářka a Havlíčkovovo náměstí.

Psychologický příběh *Dům pro dva* (1987, režie Miloš Zábanský). Ulice Osiková, Jilmová, sídliště Jarov.

Dojímavý příběh *Blázni a děvčátka* (1989, režie Karel Kachyňa). Vrch Vítkov a Památník osvobození, Kostnické náměstí, ulice Štítného, Lipanská, Táboritská, Rokycanova a schodiště do Táboritské, dále ulice Chelčického a Olšanské hřbitovy.

Popřevratová a poněkud uspěchaně vytvořená hudební komedie *Pražákům, těm je hej* (1990, režie Karel Smyczek, Michael Kocáb). Vrch Vítkov, Památník osvobození, ulice Orebitská, Štítného, a Kostnické náměstí.

Vžáru královské lásky (1990, režie Jan Němec). Příliš morbidní komedie odehrávající se u tunelu do Karlína, na Kostnickém náměstí, na Škroupově náměstí a zejména pak v Mahlerových sadech a na zbytku přilehlého židovského hřbitova. Také uvnitř i mimo v té době ještě ne zcela dokončené věži Televizního vysílače Žižkov.

Tím je také výčet příběhů odehrávajících se do konce minulého století přímo nebo jen částečně na Žižkově, v podstatě vyčerpán. Nesmíme však zapomenout na pozdější *Vratné lahve* z roku 2007, z tvorby otce a syna Svěrákových. Z různých filmů nám zůstávají už jen ojedinělé, jednorázové a kusé záběry. A co je zajímavé? Vidíme v nich pohledy na stejnou lokalitu, a to v rozličných filmech a v různých časových odstupech. Je až zarážející, že filmové tvůrce vždy zajímala především západní polovina naší městské části!

Z té východní poloviny nám filmaři zanechali, z kromě již zmiňované sekvence z ulice Osikové *Dům pro dva* (1987), pouze nedlouhé obrazové záznamy ze zahrádkářské kolonie na Balkáně *Citlivá místa* (1987) a ze sídliště Na Jarově *Příště budeme chytřejší, staroušku!* (1982) a *Dům pro dva*.

Kolonii Krejcárek na hranicích Nových Vysočan, ke které se Žižkov nikdy moc nehlásil, můžeme vidět v titulech *Ďábelská jízda na koloběžce* (1963, FAMU), *Svatej z Krejcárku* (1969) a *Svatba bez prstýnku* (1971).

Pak je zde ulice, či tehdy jen silnice, Malešická pod Židovskými pecemi, *Chceme žít* (1949). Hned vedle je ulice Jilmová, jak ji zachytila kamera v roce 1987 *Dům pro dva*. Nákladové nádraží poznáme ve snímku *Antonyho šance* (1986), zatímco Ohradu a přilehlé garáže v *Hlavní výhře* (1958) a *Hře bez pravidel* (1967).

Želivského ulici představil *Svatej z Krejcárku*, zatímco dramatický rámeček pro film z období heydrichiády *Atentát* (1964), poskytla ulice Biskupcova.

Vrch sv. Kříže se objevil nejen v již zmiňovaném *Poločasu štěstí*, ale také v *Anně proletářce* (1952) a v *Bizonovi* (1989).

Olšanské hřbitovy tvořily odedávna dojímavou kulisu až na výjimky v naprosto vážných příbězích: *Čintamani a podvodník* (1964), *Červená kůlna* (1968), *Ta třetí* (1968), *Flirt se slečnou Stríbrnou* (1969), *Svatej z Krejcárku* (1969), *Svědectví mrtvých očí* (1971), *Tobě hrana zvonit nebude* (1975), *Píseň o stromu a růži* (1978), *Upír z Feratu* (1981), *Záchvěv strachu* (1983), *Lovec senzací* (1988).

Z Olšanských hřbitovů se snadno dostáváme do ulic Milešovské a Lucemburské *Samorost* (1983), do Orlické *Dostih* (1981), Baranovy *Hlavní výhra* (1958) a Jičínské *Oranžový měsíc* (1962).

Olšanská ulice a Olšanské náměstí vytvořily stafáž: *V trestném území* (1950), *Hlavní výhra* (1958), *Naše bláznivá rodina* (1968), *Svatej z Krejcárku* (1969) a *Hauři* (1987).

V ulici Sudoměřské si vybavujeme scény z *Muže, který stoupl v ceně* (1967) a z *Pastáku* (1968 – 1990). Poté zamíříme k budově Zdravotní pojišťovny v Orlické ulici, abychom zavzpomínali zejména na původní luxusní kino *Flora*, tak jak bylo vně i zvenčí zachyceno ve filmech: *Pražské švadlenky* (1929), *Jáchyme, hod' ho do stroje!* (1974), *Dům Na Poříčí* (1976), *Dostih* (1981) a *Papilio* (1986).

Na Žižkově náměstí nás mívá *Pohádka o kouzelné písťalce* (1958) a *Kluk za dvě pětky* (1983). Před námi se táhne ulice Kubelíkova a v ní *Nikdo nic neví* (1947), *Vrchní, prchni* (1980) a *Zkouškové období* (1990). V Čajkovského ulici odoláváme *Čekání na Patrika* (1988), a v Bořivojově ulici si upomínáme *Ecce homo Homolka* (1969), *Hogo fogo Homolka* (1970) a *Vrchní, prchni*.

Poté co jsme odbočili do ulic Krásovy *Pět mužů a jedno srdce* (1971), *Vlkovy A pátý jezdec je Strach* (1964) a *Prázdniny pro psa* (1980), vítá nás ulice Chvalova a *Evžen mezi námi* (1981). Štěstí nám přeje. V Chlumově ulici nás vítají *Neporažení* (1956), *Mykoin PH 510* (1963) a *Něžný barbar* (1989).

Z ulice Táboritské, kde nás čeká *Hlavní výhra* (1958), se po schodech známých ze *Zločinu v šantánu* (1968) dostáváme do

ulice Chelčického *Pohádka o kouzelné píšťalce* (1958), *Mstitel* (1959), *Svatej z Krejčárku* (1969). Jdeme kolem Lipanské a radnice *Zločin v šantánu* (1968) a jsme rázem v ulici Rokycanově i když teploměr ukazuje *Tricet jedna ve stínu* (1965). Jeseniovu ulici nám připomene *Bizon* (1989) a již neexistující domy na Komenského náměstí v komedii s Luděkem Sobotou *Jen ho nechte, ať se bojí* (1977).

Kostnické náměstí. Objevilo se ve snímcích *Humoreska* (1939), *Olověný chléb* (1953) a *Zkouškové období* (1990). Odtud je blízko do ulice Řehořovy *Ženy v ofsajdu* (1971), a na třídu Husitskou. Tu jsme postupně viděli v titulech: *Taková láska* (1959), *Smyk* (1960), *Čtyři v kruhu* (1967), *Lupič Legenda* (1972), *Kulový blesk* (1978) a *Kamarád do deště* (1988).

Hledíme vzhůru na vrch Vítkov a nastává *Osudná chvíle* (1935), čekají *Štěňata* (1957), *Dva z onoho světa* (1962) a *Vyžilý Boudník*.

Přicházíme na křižovatku U Bulhara *Řetěz* (1981), a *Kamarád do deště* (1988). Nad viaduktem v ulici Příběnické si připomeneme *Neporažení* (1956), *Jarní povětrí* (1961) či *Jak se zbavit Helenky* (1967).

Docházíme na třídu Seifertovu, jejíž záznamy na filmových pásech (včetně několika záběrů fotbalového stadionu Viktorie a hotelu Tichý, dnešního Aristonu), známe od roku 1946 z *Malé historie*. Následují tamtéž pořízené záběry: *Chceme žít* (1949), *Anna proletárka* (1952), *Olověný chléb* (1953), *Neporažení* (1956), *Tři přání* (1958), *Černá dynastie* (1962), *Naše bláznivá rodina* (1968), *Noc oranžových ohňů* (1974), *Kam zmizel kurýr* (1981), *Něžný barbar* (1989).

Stejně jako Seifertova třída, dostával se nezřídka před objektivy filmařů „První pražský mrakodrap“, tudíž významný architektonický objekt, který kdysi už koncepčním rozsahem předběhl svoji dobu. Palác Pensijní ústav, donedávna Dům odborových svazů. Diváci v kinech jej viděli ve filmech: *Z bláta do louže* (1934), *Tři muži ve sněhu* (1936), *Výdělečné ženy* (1937), *Žena na rozcestí* (1937), *Pytláková schovanka* (1949), *Neporažení* (1956), *Hra o život* (1956), *Hvězda jede na jih* (1958), *Valčík pro milión* (1960), *Za volantem nepřítel* (1974).

Vysokou školu ekonomickou na někdejším Náměstí Gustava Klimenta, na dnešním Náměstí Winstona Churchilla, zaznamenaly snímky: *Vím, že jsi vrah...* (1971), *Samorost* (1983), a *Všechno nebo nic* (1984).

Ocitáme se ve strmé ulici U Rajske zahrady a přemýšlíme v čem jsme ji kdysi zahlédli. Ale ano, jasně: *Život je pes* (1933), *Nikdo nic neví* (1947), *Hra o život* (1956), *Prázdniny pro psa* (1980), *Vrchní, prchní* (1980).

I když blízké Riegrovy sady patří již na území Královských Vinohrad, autor tohoto článku si nemůže odpustit malou poznámku: „V roce 1937 jsem byl jako čtyřletý klučina poprvé a naposled a zcela náhodně zaznamenán profesionální kamerou. A to právě v Riegrových sadech, v pískovišti mezi hrajícími si dětmi. V sentimentální komedii režiséra Miroslava Cikána *Děvče za výkladem*.“

Omlouváme se za zdržení a pokračujeme do Fibichovy ulice, k donedávna existující Meziměstské telefonní centrále – *Cesty mužů* (1972), a k nedaleké Švehlově koleji v ulici Slavíkově – *Těch několik dnů* (1968).

Pokračujeme v chůzi na někdejší Smetanovo náměstí – dnešní Škroupovo. Ještě úplně zánovní se objevilo již ve filmu Voskovce a Wericha *Peníze nebo život* (1932), a poté v následujících titulech: *Z bláta do louže* (1934), *Eva tropí hlouposti* (1939), *Nikdo nic neví* (1947), *Všechno nebo nic* (1984) a *Corpus delicti* (1991).

Jsmo u cíle cesty! Před námi se tyčí impozantní kostel Nejsvětějšího Srdce Páně a Náměstí Jiřího z Poděbrad. Objekt a lokalita známé z bezmála jedné desítky filmů: *Sňatková kancelář* (1932), *Z bláta do louže* (1934), *Děvče za výkladem* (1937), *Lavina* (1946), *Štěňata* (1957), *Samorost* (1983), *Prodavač humoru* (1984), *Příběh '88* (1989).

Miroslav Čvančara, člen Klubu přátel Žižkova od roku 1970, člen Identifikační komise Národního filmového archivu.

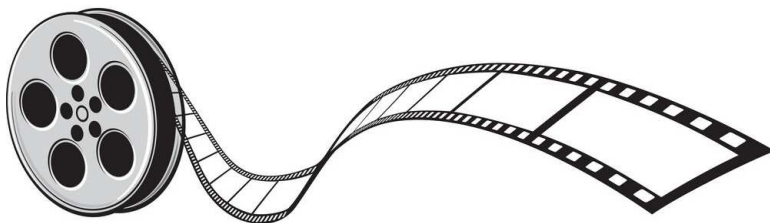
Téměř všechny v článku uváděné tituly během svého života shlédl. Autor řady článků, studií a knih, z kterých vyzdvihujeme zejména Zaniklý svět stříbrných pláten, kde společně se svým bratrem zachytil historii pražský kin.

Okružní pochůzka po našem třetím městském obvodu, omotaná celuloidovými pásy starými celé jedno století, skončila. Můžeme si jen přát, aby v rámci televizních pořadů pro pamětníky jsme si mohli alespoň některé obrazy znovu oživit a prostudovat jak se ten náš Žižkov postupně měnil.

Pozn. redakce: společně se svým bratrem Jaroslavem připravují knihu o Praze 3 s mnoha obrázky, zachycujícími minulost městské části Praha 3.

A ještě k historii rodiny Čvančarových.

Bratři František a Ferdinand Čvančarovi, otec a strýc Miroslava, Jaroslava, Františka a Jany, provozovali ve 30. letech minulého století několik biografů, vybudovali půjčovnu filmů a založili archiv filmů. V roce 1939 jim byla většina filmového materiálu zabavena nacisty. A to, co se podařilo před nimi ukrýt a zachránit, v roce 1948 pro změnu zabavili komunisté. Ti pak rodinu perzekvovali, často konali domovní prohlídky, občas otce odvedli a vyslýchali. V roce 1958 pak i staršího Miroslavova bratra Františka zavřeli. Miroslav Čvančara celý život bydlel a stále bydlí na Žižkově v Kubelíkově ulici.

Výsledky voleb do Zastupitelstva Prahy 3 v roce 2018

(podle www.volby.cz, seřazeno podle počtu získaných hlasů)

Jméno	kandidoval za stranu	hlasů
Bellu Alexander Mgr.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	5 051
Mikuláš Mojmír Ing.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 722
Ptáček Jiří	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 691
Říhová Lýdia PhDr. Ph.D.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 669
Mikeska Tomáš Ing.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 661
Sunegha Tomáš JUDr.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 647
Pecířová Gabriela PhDr. MBA	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 606
Vítková Lucie Mgr.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 605
Kalivoda Tomáš Bc.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 603
Štampach Tomáš Bc.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 602
Novotný Jan Bc.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 580
Papež Michal Bc.	Pro Prahu 3-ODS,KDU-ČSL, Svob.	4 550
Vronský Michal Mgr.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 548
Materna Jan RNDr. Ph.D.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 531
Dobeš Pavel Mgr.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 465
Křeček Pavel Mgr.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 432
Bína Jan Bc.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 425
Horázný Ondřej JUDr. Ing.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 415
Pecka Robert Mgr.	TOP 09 a Starostové (STAN)	4 406
Štrébl Štěpán	Česká pirátská strana	4 267
Svrček Jiří Bc.	Česká pirátská strana	4 221
Musil Pavel JUDr.	Česká pirátská strana	4 182
Belecová Jana	Česká pirátská strana	4 113
Bartko Jan	Česká pirátská strana	4 106
Doseděl František Mgr.	Česká pirátská strana	4 028
Brychtová Margita DiS.	Česká pirátská strana	4 009
Kratochvílová Anna	Česká pirátská strana	4 008
Venhoda Petr Bc.	ANO 2011	2 702
Novotná Marcela Ing.	ANO 2011	2 686
Brückner Filip Bc.	ANO 2011	2 684
Tačl David M.A.	ANO 2011	2 653
Soukup David Bc.	ANO 2011	2 634
Rut Ondřej Mgr.	Zelení a nezávislí	2 228
Chmelová Martina Mgr.	Zelení a nezávislí	2 010
Žaloudek Matěj Michal Ing. arch.	Zelení a nezávislí	1 995